

Ketenveiligheid

Taken en verantwoordelijkheden in de keten.

Jakko van Kampen
Linda Drupsteen
Sander Zwanikken
Jan Harmen Kwantes

Kennistest

- › Een dakdekker (ZZP'er) werkt hoofdzakelijk voor dezelfde aannemer. Op een dag voert hij een spoedklus uit. Hij gebruikt geen valbeveiligingsmiddelen (valharnas of dakrandbeveiliging) omdat het aanbrengen te veel tijd zou kosten (ook andere klussen voor dezelfde aannemer). Tijdens de klus valt hij van het dak.
- › **Wie is hier verantwoordelijk?**

ZZP'er	Aannemer	Opdrachtgever spoedklus	Anders

Kennistest

- › Een energiecentrale staat stil voor fabrieksstop. De druk is hoog, vooral vanuit het nieuwe Franse moederbedrijf. Veel aannemers zijn bezig met onderhoudswerk. Aannemer-1 gebruikt voor haar werk een kraan in de fabriekshal. Aannemer-2 plaatst een steiger om een kolom te verven in diezelfde hal. De kraanmachinist van aannemer-1 botst tegen de steiger van aannemer-2. Alle actoren hadden een routinematig V&G plan gemaakt.
- › Wie is hier verantwoordelijk?

Aannemer-1**Aannemer-2****Opdrachtgever****Moederbedrijf**

Kennistest

› Een aannemer slijpt lussen in de snelweg in opdracht van de wegbeheerder. De verkeersleiding geeft maar een baan per keer vrij om de doorstroming te garanderen. Tijdens het slijpen van de lussen moet de aannemer eigenlijk te dicht bij het rijdende verkeer komen. Een automobilist raakt een lussenslijper.

› Wie is hier verantwoordelijk?

Aannemer Wegbeheerder Verkeersleiding Automobilist

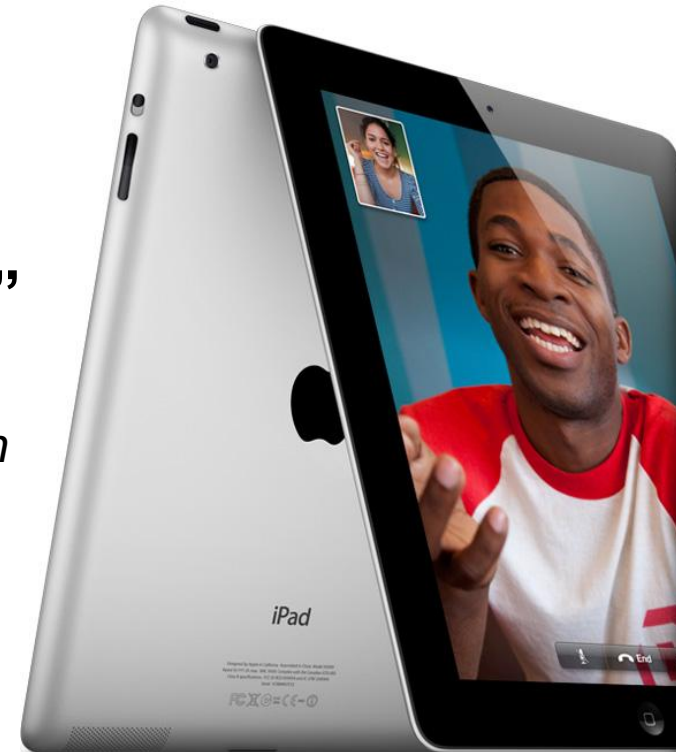

- **“Ziek van iPhones en iPad’s”**

- *137 Chinese medewerkers met neurologische uitval na het maken van iPad’s (n-hexaan)*
- *NRC Next : 9 maart:*

- **Apple:**

- “Er is een groot verschil tussen de sociale en juridische eindverantwoordelijkheid.”

TNO en ketenveiligheid

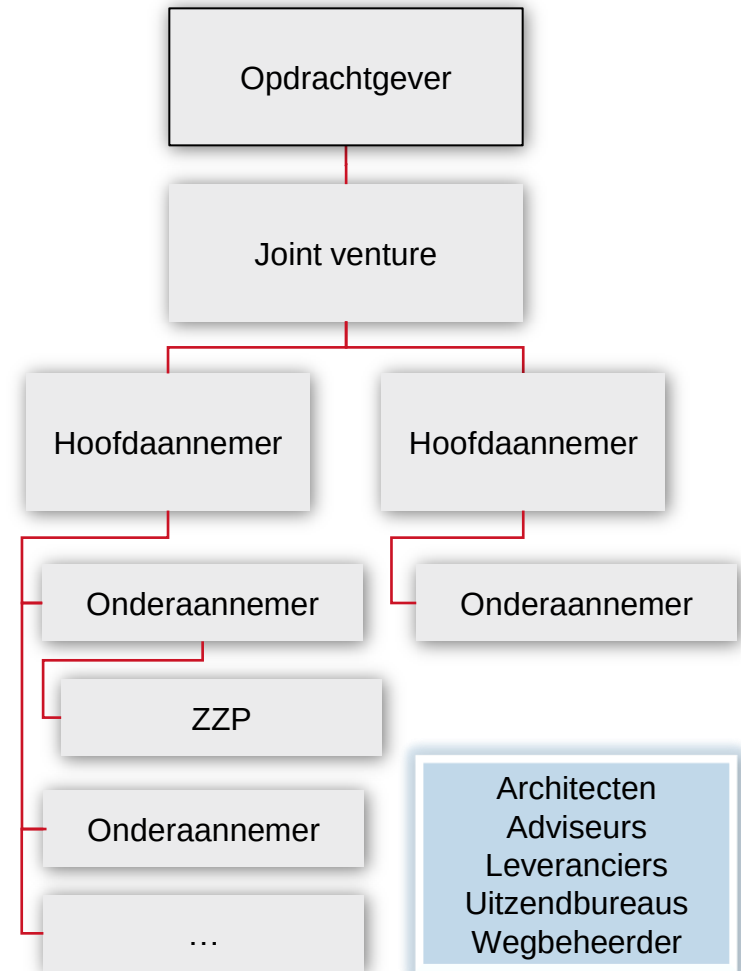
- › Meerjaren onderzoeksprogramma, o.a:
 - › Interviews, vragenlijstonderzoek
 - › Literatuur en documentstudie
 - › Casestudies met ketensimulatie
- › NVVK: (N)iemand verantwoordelijk voor veiligheid?
 - › Hoe zit dat in de keten?

Waar gaat het over?

- › Taakspecialisatie en uitbesteden
- › Continu interactie op de werkvloer
- › Noodzaak tot coördinatie en communicatie
- › Onderling afhankelijk, met soms strijdige belangen
- › Complexe oorzaken van onveiligheid / ongevallen

Verantwoordelijkheid?

- › Bevinding: “Vaak is niet duidelijk wie er nu verantwoordelijk is voor veiligheid in de keten”
- › Maar ook: “er is helemaal niks onduidelijk”
- › NVVK 2009 (Drupsteen):
 - › Taken en verantwoordelijkheden belangrijk beheersaspect
- › Nu:
 - › nadere verkenning aan de hand van casestudies en enquête

Enquete

	Nooit / In weinig projecten	In de meeste projecten / altijd
Verdeling van taken en verantwoordelijkheden duidelijk vastgelegd.	23,8%	42,9%
Taak gevaarlijke situaties signaleren?	9,5%	76,1%
Taak gevaarlijke situaties corrigeren?	19,0%	57,2%
Taak toezicht houden op de veiligheid?	23,8%	61,9%
Wordt deze taak (signaleren gev situaties) goed uitgevoerd?	28,6%	28,6%
Wordt deze taak (corrigeren gev situaties) goed uitgevoerd?	33,3%	23,8%
Wordt deze taak (toezicht houden) goed uitgevoerd?	38%	33,3%

Kwalitatieve analyse

› Drie cases

- › Werken op het dak
- › Werken aan de weg
- › Samen werken in de fabriekshal

› Per case

- › Is de verantwoordelijkheid hier juridisch duidelijk?
- › Is het ook realistisch? Kan er onderaan de keten invulling aan worden gegeven.
- › Wat zijn dilemma's in de praktijk?

Dilemma's

- › Wat is de positie van een ZZP'er die een ongeval krijgt?
- › Een architect kan in het ontwerp veel bijdragen aan de veiligheid bij onderhoud, maakt dat hem ook verantwoordelijk?
- › Kan van een schildersbedrijf in een energiebedrijf verwacht worden dat zij alle procedures kennen?
- › Kan van een aannemer worden verwacht dat hij het werk om lussen te slijpen weigert als hij dit onveilig acht?
- › Als het energiebedrijf actief toezicht houdt, neemt het dan verantwoordelijkheid over?

- › Zou de juridische verantwoordelijkheid van de opdrachtgever moeten worden uitgebreid?

Case studies

› Juridisch

- › Veel hangt af van details
- › Altijd uiteindelijk wel duidelijk
 - › Positie van de ZZP'er
 - › Risico voor de 'betrokken' opdrachtgever

› Veiligheidskundig

- › Het voelt lang niet altijd duidelijk
- › Duidelijkheid is niet genoeg
- › Verantwoordelijkheid/initiatief nemen

› Verantwoordelijkheid is uiteindelijk ethiek

Vervolg TNO ketenveiligheid

- › De ketencatalogus:
 - › <http://ketencatalogus.werkenmetkennis.nl/>

- › 2011-2014
 - › VP: Laaggeschoold werk en de randvoorwaarden voor effectieve veiligheidsinterventies
 - › Relatie ketenaspecten en veiligheid.

- › Lunchbijeenkomst